

GLÓŚ NARODU

Informacyjny dziennik demokratyczny

Nr. 104

Częstochowa, piątek 3 maja 1946 r.

Rok II.

Jak Śląsk ku Polsce szedł

Ziemie śląskie przez długie lata nie tylko znajdowały się poza granicami Rzeczypospolitej, były one również przez Rzeczpospolitą zapomniane. Im dalej na Zachód leżały tym wcześniej i tym bardziej. Przeróżne na to złożyły się względy zawinione i niezawinione.

Naporowi z Zachodu, którego nieustanną wypływała z neodłącznej od charakteru niemieckiego zabobności, nie zawsze przeciwstawiał się równy napór ze Wschodu. Nie wszystkim władcem Polski dany był zmysł polityczny Mieszka I czy Chrobrego. Chrobry nie miał już szczęścia rodzica do następcy. Śmiałego zgubiła gnająca krew, a Krzywoustego nadmierna miłość ojcowska.

Czego nie dokonało rozbieżne, nowe nieuchronnie pociągające za sobą rewolucje pomiędzy książętami, wykorzystywa na przez wroga z Zachodu, tego dopłynęły najazdy tatarskie, pustoszące kraj, który z konieczności musiał otworzyć wrota dla kolonizacji niemieckiej. Otworzył je wówczas kiedy był najslabszy.

I Ziemiom śląskim brakowało władcy. Rczbite na księstwka wypełniały feudalne swary. Pochłonięci rywalizacją pomiędzy sobą panowie śląscy ani się spostrzegli, jak odczyli ich zewsząd niemiecy. Nie wiedząc jeszcze o tym zaczęli niemieccy. Bardziej z nich wierni obyczajowi słowiańskiemu i światlejsi nie mieli się na kim oprzeć. Po Przemysławie zamordowanym na pęczatku drogi, którą Polskę i jego mogli zaprowadzić do utraconego dziedzictwa Chrobrego, po Łokietku, który do władzy doszedł sterany walką i Kazimierzem, cała trochę kładacym w odbudowę zrujnowanego wojnami kraju, orientacja polityczna na polską uległa zmianie całkowitej. Obróciła się na Wschód skąd przybył Jagiello.

Jagiellonowie zaprzepaścili piastowskie i własne zdobycze. Nie wykorzystali Grunwaldu Jagiello — oddał Hohenzollernom Prusy Zygmunta Stary.

Tymczasem niemiecki „Drang nach Osten” nie uległ zmianie i po dawnemu wykorzystywał każdą szczylinę w narodzie polskim, aby weń włamać się, ogarnąć, zepchnąć na Wschód, wessać.

Jeśli wspomina się dawne czasy, i przyezca się teraz fakty historyczne z przeszłości to nie poto, aby obciążać i tak nadto obciążonych ciężkimi płytami mauzoleów władców ale poto, aby zwalczyć pewne uprzedzenia współczesne, od których i my nie jesteśmy wolni.

Władcy śląscy tkwiący po uszy w uprzedzeniach swoich czasów, nawet ci najmędrsi, nie pomyśleli o tym, aby szukać oparcia w ludzie. Wielu z nas, sadząc Ślązaków na podstawie zetknięć z utrzymującymi się na wierzchu warstwami o mniejszym ciężarze społecznym, do warstwy fundamentalnej, do ludu, do proletariatu wiejskiego i miejskiego nie sięga.

Jeśli wskazujemy obecnie na to, jak Polskę odeszła od Śląska, to tylko po to, aby wskazać jak Śląsk szedł ku Polsce. Jak szedł długo i samotnie, bo z małymi wyjątkami, nie kto inny jak dopiero to pokolenie, które pokonało hitlerowców, żołnierze spod Lenina, podało mu pomocną rękę.

Śląsk odrodził się w oparciu o lud, w oparciu o przechowywany przez lud pieczołowicie a nieustępliwie obyczaj słowiański, mowę i wiarę ojców, w oparciu o rzetelność górnika, o poczucie społeczne robotnika. To walory, niegięte, jak nieugięty jest lud śląski, były podstwą odrodzenia narodowego Śląska.

Proletariat wiejski, który poczawszy od XVIII stulecia — stulecia Rewolucji francuskiej Konstytucji 3-go Maja i Insurekcji kościuszkowskiej — buntuje się przeciw panom niemieckim na dworach, z tegoż proletariatu wywodzący się działacze z frontu walki o wolność osobistą przeprowadzili na front walki o wolność narodową. Nie było to łatwym wówczas, kiedy całe napięcie germanizacyjne skoncentrowało się na pojęciu „niemcy, mówiący po polsku”.

Trzeba było woli, wypowy, popularności Lompy, aby ludowi śląskiemu uświadomić jego narodową przynależność, o której powiadał wywiad zewnętrzny, która tkwiła w obyczaju, w mowie, w stroju od niemieckie go odmiennym.

Cała Polska obchodziła uroczystości dzień Święta Pracy

Wspaniałe manifestacje w dniu 1-go Maja

Robotnicy łódzcy wręczyli Marsz. Żymierskiemu buławę marszałkowską

Cała Polska obchodziła wczoraj uroczystości dzień 1-szy Maja. Ze wszystkich stron kraju nadchodzą coraz to nowe sprawozdania ze wspaniałych uroczystości i manifestacji 1-majowych.

KATOWICE. — Śląski świat pracy uczcił dzień 1-szy Maja potężną manifestacją wobec premiera Osóbki-Morawskiego i wicepremierza Gomułki. W manifestacjach wzięło udział ponad 200 000 ludzi oraz 2.500 poczów sztandarowych.

WARSZAWA. — Rozmiar uroczystości 1-majowych w stolicy przeszedł wszelkie oczekiwania. Do zebranych w liczbie 150 tysięcy przemówili m. in. ob. Cyraniewicz w imieniu PPS oraz wicepremier Bełman imieniem PPR, po czym rozpoczęła się wspaniała, trwająca 3 i pół godziny defilada, w której m. in. wzięły udział po raz pierwszy formacje Ochotniczej Rezerwy Milicji Obywatelskiej.

ŁÓDŹ. — W uroczystościach 1-majowych w robotniczej Łodzi wzięło udział ponad 250 000 ludzi. Defilada 1-majowa trwała przeszło 4 godziny. W ramach uroczystości odbyło się wręczenie marszałkowi Żymierskiemu buławy marszałkowskiej przez przedstawicieli łódzkiego świata robotniczego. Buława ta jest symbolem ścisłej łączności między światem pracy a demokratycznym Wojskiem Polskim.

KRAKÓW. — W Krakowie do zebranych śląskich tłumów przemówił w ramach wielkiej 1-majowej manifestacji zasłużony działacz socjalistyczny dr. Bolesław Drabczer, po czym odbyła się defilada przed przedstawicielami władz i społeczeństwa. Po defiladzie wiceprezydent KRN Stanisław Szwalbe dekorował zasłużonych robotników Krzyżami Zasługi. Decyzja Miejskiej Rady Narodowej ul. Dunajewskiego,

na której w roku 1923 polala się krew robotnicza, przemianowana została na ulicę 1-go Maja.

POZNAN. — W manifestacji 1-majowej wziął udział cały poznański świat pracy. Na wspaniale udekorowanym Placu Wolności zebrano się przeszło 80.000 ludzi, po czym nastąpiła 3-godzinna defilada. Wicepremierem odbyła się uroczysta Akademia.

GDY尼亚. — Na terenie całego Wybrzeża odbywały się wczoraj potężne manifestacje w dniu święta pracy. W Gdyni w uroczystościach 1-majowych wziął udział m. in.

minister dr. Stefan Jedrychowski.

WARSZAWA (PAP). — Według dotychczasowych prowizorycznych meldunków z całego kraju, ilość uczestników w manifestacji majowej w poszczególnych miastach przedstawia się następująco: Warszawa — 150.000, Łódź — 250.000, województwo śląsko-dąbrowskie — 1 milion, w tym Katowice — 200.000, Sosnowiec — 80.000, Chorzów — 60.000, Gliwice — 36.000, miasto Wrocław zgromadziło 30.000, Poznań 60.000, Rzeszów — 15.000, Bydgoszcz — 30.000, Olsztyn — 20.000.

Nową propozycję w sprawie Palestyny

Anglo-amerykańska komisja złożyła swoje sprawozdanie

NEW YORK. — Anglo-amerykańska komisja do spraw Palestyny przedstawiła rządowi Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii swoje sprawozdanie.

Komisja żąda wystawienia w ciągu 8 miesięcy 100.000 certyfikatów wjazdowych do Palestyny dla Żydów europejskich.

W myśl uchwał komisji Palestyna ma nie być państwem ani żydowskim ani arabskim, lecz powinna posiadać ustrój, który zapewni w równym stopniu ochronę praw Żydów, muzułmanów i chrześcijan.

Komisja domaga się ostatecznego przekazania Palestyny powiernictwu ONZ, a do tego czasu zachowania mandatu nad Palestyną przez Wielką Brytanię.

Komisja uważa, że koniecznym jest podniesienie poziomu gospodarczego, oświatowego i kulturalnego Arabów do poziomu Żydów.

Plany gospodarczego rozwoju Palestyny powinny być uzgadniane zarówno z przedstawicielami Żydów jak i Arabów. Należy zreformować system oświaty tak dla Żydów jak i dla Arabów i wprowadzić szkolnictwo przymusowe.

Co do wysiedleńców i uchodźców sprawozdanie stwierdza, że rządy USA i Wielkiej Brytanii łącznie z rządami innych państw powinny bezwzględnie poczynić kroki celem znalezienia wyjścia dla tych ludzi, bez względu na ich wyznanie i narodowość.

Nie ma widoków na to, aby gdziekolwiek w chwili obecnej niż w Palestynie udzielić rzeczywistej pomocy wysiedleńcom i uchodźcom żydowskim. Dlatego komisja domaga się natychmiastowego wydania 100.000 certyfikatów wjazdowych dla imigrantów żydowskich. Certyfikaty te powinny być wydane jeszcze w r. b. aby imigracja faktyczna mogła się już rozpocząć.

500.000 Żydów europejskich pragnie wyjechać do Palestyny. Propozycja komisji rozwiązuje więc sprawę zaledwie w drobnej części. Całością tego problemu wg. sprawozdania komisji powinna się zająć ONZ i komisja wyraża żal, że Narody Zjednoczone nie podjęły dotąd jeszcze żadnej odnośnej akcji.

Wg. ostatnich wiadomości prezydent Truman przyjął bardzo życzliwie sprawozdanie i propozycje komisji.

PROCES PRZECIWKO CZŁONKOM „RZĄDU PROTEKTORATU”

PRAGA (PAP). — W poniedziałek, dnia 29 kwietnia r. b., rozpoczął się przed czeskim trybunałem narodowym w Pradze proces przeciwko członkom b. rządu czeskiego w t. zw. Protektoracie Czech i Moraw, profesorowi uniwersytetu i b. promierowi d-rowski Krejčíemu, b. ministrowi spraw wewn. Bienertowi, b. min. rolnictwa Hrubemu, b. min. kolei Kamencekiemu oraz b. min. skarbu dr. Kalbusowi. Akt oskarżenia zarzuca wszystkim wymienionym popełnienie zdrady wobec państwa i narodu czeskiego, współpracy z okupantem niemieckim oraz propagowanie wśród narodu czeskiego ideologii niemieckiego ruchu narodowo-socjalistycznego. Proces potrwa około 7 tygodni.

WYKRYCIE NIEMIECKICH SKŁADÓW MATERIAŁÓW ZAPALAJĄCYCH

PRAGA (PAP). — W związku z dochodzeniami w sprawie licznych pożarów, wzniesionych w majątkach czeskich na pograniczu czesko-niemieckim, będących dziełem sabotażystów niemieckich spod znaku „Wilkołaków”, czeskie władze bezpieczeństwa wykryły w okolicach Karlove Vary skład materiałów zapalających pochodzenia niemieckiego. W składzie tym znaleziono m. in. większą ilość specjalnej masy, działającej pod wpływem promieni słonecznych, która w minimalnej ilości wystarczy do wzniesienia olbrzymiego pożaru. Materiał ten, nie reagujący zupełnie na działanie wody, jest badany obecnie przez pirotechników czeskich.

Argentyna nadal opiekuje się hitlerowcami

NEW YORK. — P. o. amerykańskiego sekretarza stanu Dean Acheson oświadczył, że pomimo wysłania przez USA do rządu argentyńskiego noty, domagającej się wydalenia 100 niebezpiecznych hitlerowców, przebywających na terenie Argentyny, rząd argentyński nie poczynił żadnych kroków w kierunku zadośćuczynienia mu żądaniu.

NEW YORK. — Zastępca ministra Brynesa Dean Acheson oświadczył, że odnowiedzialność za wyzwanie Japonii winien ponosić całkowicie rząd japoński. USA do tej pory dostarczyły Japonii częściowo żywności, a to w celu zapobieżenia epidemii chorób i rozruchom.

8 LAT WOLNEGO HANDLU USA — FILIPINY

WASZYNGTON. — Prezydent Truman podpisał ostatnio dwie nowe ustawy dotyczące stosunków handlowych USA z Filipinami. Pierwsza ustawa wprowadza 8 lat wolnego handlu pomiędzy USA a Filipina

mi, na następne 20 lat przewidując stopniowe wprowadzenie opłat celnych. Druga ustawa traktuje o zebraniu funduszu na pokrycie strat, poniesionych przez Filipiny w czasie wojny.

Prezydent Truman przewiduje utworzenie ambasady USA w Manili, stolicy Filipin z chwilą gdy otrzymają one niepodległość t. zn. z dniem 1 lipca b. r.

ISLANDIA NIE Odstąpi BAZ

NOWY JORK (PAP). — Korespondent Associated Press donosi z Reykjavik, że premier Islandii Tors oświadczył w przemówieniu przez radio, że Islandia nie odstąpi baz wojennych Stanom Zjednoczonym. Islandia, powiedział Tors, wdzięczna jest Stanom Zjednoczonym za przyznanie jej prawo utworzenia republiki, ale Islandia nie może innemu mocarstwu odstąpić swych baz, gdyż byłoby to sprzeczne z interesami republiki. Przewódcy partji politycznych Islandii oświadczyli, że solidaryzują się z wystąpieniem Torsa.

przy Polsce w tej części, jaką Jej przyznał traktat wersalski — zawdzięczaliśmy to wówczas jedynie czynowi jego ludu.

Bitwa o górę św. Anny była przegrana wojenna, ale nie była przegrana polityczna.

Warto to sobie przypomnieć dzisiaj, w dwudziestopięciolecie plebiscytu i wybuchu powstań śląskich, dzisiaj, kiedy Polska poszła wreszcie naprzeciw idącemu ku niej Śląskowi — aby dokonać tego, o co walczyli powstańcy śląscy — stanąć na Odrze.

Jest wysoce znamienym, że Tydzień Ziemi Odzyskanych; po raz pierwszy w Odrodzonej w piastowskich granicach Polsce obchodzony rozpoczyna się w dniu 2-go a kończy w dniu 9-go maja.

2-go maja zaczęli walkę o Śląsk po Odrę powstańcy śląscy — w 24 lata później zakończyło ją zwycięsko Wojsko Polskie.

S. Z.

